

Albert Camus (1913 – 1960): Mor (1947)

1. Literární druh a žánr, literárněhistorický kontext, umělecký směr / tvůrčí skupina, údaje o autorovi ve vztahu k dílu;
2. Doba a místo (děje);
3. Zvláštnosti kompozice;
4. Hlavní postavy a jejich charakteristika;
5. Námět, témata, hlavní motivy;
6. Jazykové zvláštnosti;
7. Kulturní souvislosti.

Nazítří dosáhl Rieux svolání zdravotnické komise na prefektuře, třebaže se tvrdilo, že jeho naléhání je neopodstatněné.

„Je pravda, že obyvatelstvo začíná být nespokojené,“ přiznal Richard. „A babské řeči všechno zveličují. Prefekt mi řekl: Jednejme rychle, ale v tichosti. Ostatní je přesvědčen, že jde o planý poplach.“

Bernard Rieux vzal Castela svým autem na prefekturu.

„Víte, že na departementu nemají očkovací látku?“ zeptal se ho Castel.

„Vím, telefonoval jsem do skladu. Ředitel jako by spadl z nebe. Musí se objednat z Paříže.“

„Doufám, že to nebude dlouho trvat.“

„Už jsem poslal telegram,“ odpověděl Rieux.

Prefekt byl milý, ale nervózní.

„Tak začněme, pánové. Mám shrnout situaci?“

Richard soudil, že je to zbytečné. Lékaři situaci znají. Je třeba pouze vědět, jaká se mají učinit opatření.

„Je třeba vědět, je-li to mor, nebo ne?“ řekl prudce starý Castel.

Dva tři lékaři vykřikli údivem. Ostatní jaksi váhali. Prefekt nadskočil a mechanicky se otočil ke dveřím, jako by si chtěl ověřit, že tato nehoráznost nepronikla na chodbu. Richard prohlásil, že podle jeho názoru je zbytečné propadat panice: jde o horečku s tříselnými komplikacemi, to je vše, co se o tom dá říci, a hypotézy jsou vždycky nebezpečné, ve vědě jako v životě. Starý Castel, který si klidně žmoulal zažloutlý knír, zvedl světlé oči k Rieuxovi. potom mírně pohlédl na shromáždění a poznamenal, že ví velmi dobře, je to mor, že ovšem přiznat to oficiálně by znamenalo učinit nelitostná opatření. Ví, že právě kvůli tomu jeho kolegové couvají a že tedy pro jejich klid je ochoten uznat, že to mor není. Prefekt tím byl podrážděn a prohlásil, že tohle rozhodně není správný postup uvažování.

„Není důležité, je-li tento způsob správný, důležité je, že nutí k přemýšlení,“ řekl Castel.

Protože Rieux mlčel, zeptali se na jeho mínění:

„Jde o horečku tyfoidního charakteru, avšak provázenou hlízami a zvracením. Provedl jsem incizi hlíz. Tak jsem získal látku k analýzám a v laboratoři zjistili tlustý bacil moru. Kvůli úplnosti však musím dodat, že některé specifické modifikace mikrobu se neshodují s klasickým popisem.“ Richard zdůraznil, že to opravňuje k váhání a že by bylo třeba vyčkat alespoň statistického výsledku série analýz, která byla zahájena před několika dny. (...)

Richard mínil, že je zbytečné dívat se na věc černě a že ostatně nakažlivost není dokázána, neboť rodinní příslušníci nemocných nejsou ještě postiženi.

„Ale jiní zemřeli,“ upozornil Rieux. „A samozřejmě nakažlivost není absolutní, jinak by onemocnění stoupalo nekonečnou matematickou řadou a vedlo k zdrcujícímu ubývání obyvatelstva. (...)“ Může snad pan kolega Richard vzít na sebe odpovědnost za tvrzení, že epidemie se zastaví bez přísných profylaktických opatření?

Richard zaváhal a pohlédl na Rieuxa:

„Řekněte mi upřímně, co si myslíte. jste si jist, že jde o mor?“

„Stavíte špatně problém. Není to otázka slovníku, je to otázka času.“

„Váš názor tedy je, že i kdyby nešlo o mor, měla by být aplikována profylaktická opatření jako při morové epidemii,“ řekl prefekt.

„Jestliže musím nutně mít nějaký názor, pak je to skutečně tento.“ (...)

Rieux odešel uprostřed všeobecného pohoršení. Chvíli nato, v předměstí, které bylo cítit připáleným tukem a močí, se na něj obrátila žena se zakrvavenými slabinami, nařikající k smr